

Samenvatting bijeenkomsten Duurzaamheidscoöperatie PoweredByHattem U.A.

Inleiding

Op 12, 20 en 28 april 2016 zijn z.g. 'ronde-tafel-bijeenkomsten' gehouden in Dutch Golf. Eén van deze avonden heeft u bezocht. Ik wil u hartelijk danken voor de tijd en de gelegenheid, die u genomen heeft uw bijdrage hier aan te leveren. Fijn!

De bedoeling was om met u te van gedachten te wisselen over de mogelijkheid om Hattem zelfvoorzienend op energiegebied in 2030 te maken. Hieronder volgt een samenvatting van de besproken zaken uit alle drie de bijeenkomsten. Deze samenvatting is wat ons betreft openbaar, dus u kunt deze prima gebruiken voor uitleg aan derden.

Iets duurzaam gedaan?

Elke bijeenkomst is gestart met een voorstelrondje van de aanwezigen met als bijzondere toevoeging wat men het afgelopen weekend voor duurzaam had gedaan. Vele verschillende antwoorden volgden:

- Geen duurzame dingen,
- Gesport,
- Plastic scheiden,
- Zonnepanelen op dak schoongemaakt,
- Theezakje in groene bak,
- Huis met hout verwarmd,
- Gelopen,
- Grondwater opgepompt,
- Als idioot afval gescheiden, zodat er weinig rest afval overblijft,
- Met de hand onkruid eruit gehaald,
- Op de fiets gekomen,
- Zonnecollector met warmwater gebruikt,
- Stofzuiger vervangen door energiezuinig exemplaar,
- Kleding uitwisselen met de buurvrouwen,
- Verwarming op tijd naar beneden gedraaid,
- Trui aan, in plaats van verwarming hoger,
- Droger niet gebruiken, was buiten gehangen,
- Palletkachel gebruikt,
- Klep gerepareerd in huisje in Friesland om temp laag te houden,
- Wonen in klein en goed geïsoleerd huisje,
- Energie uit de diepe aarde halen.

Misschien kunt u uit bovenstaande inspiratie halen voor een duurzaam ding de komende weekenden.

Druk maken om duurzaamheid?

De volgende vraag was waarom we ons druk zouden moeten maken om duurzame energie. De volgende antwoorden kwamen van u:

- Global warming,
- Onafhankelijkheid van het buitenland,
- Leveringszekerheid,
- Betaalbaarheid,
- Uitputting bronnen,
- Leefbaarheid,
- Aardbevingen, bodemdaling,
- Milieu verontreiniging,
- Bewustwording,
- Zorgen voor komende generaties,
- Vervuiling bij de bron,
- Leefomstandigheden bij de bron,
- Uitstoot CO₂,
- Rentmeesterschap,
- Goed gevoel van te krijgen,
- Schoonheid aanzicht binnensteden,
- Alternatief is beschikbaar,
- Welvaart, oplossen armoede,

- Innovatie voor en door Nederland,
- Gezondheid,
- Rendement op spaargeld,
- Wereld vrede,
- Ecologie.

Meerwaarde voor Hattem?

Daarna kwam de meerwaarde voor Hattem aan de orde. U zag de volgende meerwaarde:

- Direct gebruik maken van eigen energie,
- Voorbeeld functie, bewustwording,
- Aantrekkende werking bedrijven H2O,
- Financieel voordeel op lange termijn voor burger en overheid,
- Onafhankelijkheid,
- Bevorderen samenwerking, saamhorigheid van Hattem,
- Betrokkenheid burger bij probleem,
- Leefbaarheid,
- Concentreren van onesthetische zonnepanelen,
- Werkgelegenheid,
- Geld binnen de regio houden, in Hattemse huishoudens al € 4.000.000,- aan e-energie,
- Hattem op de kaart zetten,
- Iedereen kan meedoen,
- Robuustere samenleving,
- Lagere woonlasten,
- Goede benutting van H2O gebied,
- Meer gedaan krijgen als groep,
- Sportieve geest steeds meer doen aan energie besparen,
- Fair trade gemeente worden.

Uitleg startpunt H2O

Het is alweer enige tijd geleden dat de toenmalige H2O directie mij vroeg eens na te denken over een zonnepanelenpark op (een deel van) H2O terrein. Daarna ontstond alle onrust rond de H2O directie en heb ik het plannen maken even laten liggen. Nu de rust is weergekeerd leek het mij tijd verder te gaan en niet alleen met H2O maar met een duurzaam Hattem. Op dit moment zijn er goede kansen voor duurzaamheidsinitiatieven en is de publieke opinie ons positief gestemd. Het is makkelijk om alleen over zonnepanelen te spreken, maar andere vormen van duurzame energie zijn zeker opties. Onze energie kan nooit uit één bron kunnen komen, altijd een mix. Het één sluit het ander niet uit. Uiteraard moet er begonnen worden met het kijken en doen van besparingen. Er is voor Hattem nog niet aan gerekend, maar daar is een heel grote slag te maken (schatting lopen op tot 30%). Even wat cijfers:

- Als de helft van de woningen in Hattem met zonneboilers worden uitgerust levert dat 600manjaren werk,
- De opbrengst van 1ha zonnepanelen is 600.000kWh, 5ha levert genoeg energie voor 850 huishoudens, dat is een klein 20% van Hattem
- Daarnaast verbruiken bedrijven en kantoren 8mln en de industrie nog eens 7mln kWh

Er ligt dus een hele uitdaging in Hattem tot 2030.

De duurzaamheidscoöperatie PoweredByHattem

In Nederland zijn inmiddels 220 coöperaties actief, ruim 100 met collectieve PV installaties en ruim 100 met collectieve wind installaties, zo'n 35000 leden hebben de coöperaties bij elkaar en voor 90MW geïnstalleerd, dat is genoeg voor zo'n 25.000 huishoudens. Er is dus al wat(t) neer gezet! Voor de komende jaren staat het dubbele hiervan alweer gepland. Ter vergelijking een grote windmolen levert zo'n 2 a 3MW.

De initiatiefgroep heeft een 5-tal coöperaties bezocht en daar heel veel ervaring mogen opsnuiwen. Er zijn coöperaties, die het heel goed doen, zie Ameland www.AEC.nl, maar er zijn er ook waar alles ernstig tegen zit. Het Amelandse initiatief laten in ieder geval zien, dat burger initiatief met goede samenwerking met gemeente tot mooie dingen kan leiden. De algemene conclusie is wel dat draagvlak in de gemeenschap van cruciaal belang is. Daarom zijn deze 'ronde-tafel-bijeenkomsten' georganiseerd om te horen hoe men er overdenkt om in Hattem ook een collectief voor duurzaamheid op te zetten. Met al onze ervaring op zak gaan we in gesprek met juridische experts

om te komen tot de beste entiteit voor de plannen die we hebben. Voorlopig spreken we in dit stuk even van een coöperatie. Op korte termijn, ergens de derde week van juni komt een grote info avond om ook de eerste leden voor het collectief te kunnen gaan inschrijven. We houden u op de hoogte via de Dijkpoorter.

Globale opzet:

- Initiatiefnemers bezoeken initiatieven in den lande, januari tot maart 2016,
- Peilen draagvlak in Hattem d.m.v. 'ronde-tafel-bijeenkomsten', april 2016,
- Verwerken gegevens en oprichten duurzaamheidscoöperatie, mei 2016,
- Openbare informatieavond voor de inwoners van Hattem, juni 2016,
- Inwoners van Hattem kunnen certificaten kopen van € 250,- per stuk, vanaf eind juni 2016,
- Tijdelijk bestuur van initiatiefnemers, juni - augustus 2016,
- Breder bestuur en commissies, die aan het werk gaan v.a. september 2016,
- Plannen maken en uitvoeren, energie opwekken en verkopen.

Ideeën voor de coöperatie

- IJssel gebruiken om energie op te wekken
- Windmolens op verdedekte plaats
- Oplaadpunten voor auto's
- Aardwarmte op H2O
- Kennisverkopen, adviesloket, energiebesparingsacties
- Energie armoede opvangen
- Collectief inkopen techniek, materiaal
- Rendement investeren in gemeente
- Micro kredieten, stimuleren van start-up's, energieschool
- Geluidswallen, schermen en dijken met zonnepanelen,
- Subsidies benutten, nauw contact met provincie, lokale subsidie zonnepanelen gebruiken
- Opstarten via crowdfunding
- Gebruik van Internet of Things
- Greenwheels elektrisch vervoer

Opmerkingen uit de bijeenkomsten

- Er zijn inmiddels ook zonnepanelen in de vorm van dakpannen, bruikbaar, esthetisch erg netjes, echter rendement veel lager dan standard panelen,
- Energetische terugverdientijd van zonnepanelen ongeveer 2jr, financieel 7 a9jr,
- Geneigd goedkoopste huishoudapparatuur te kopen, dat is ook energie slurpend,
- Energiezuinige woningbouw verwerken in huurprijs,
- Bij bouw wordt gekeken naar investeringskosten, niet naar exploitatiekosten,
- Bank zou meer hypotheek kunnen geven voor zuiniger woning,
- Energievraag zo laag mogelijk, dus eerst besparen,
- Veiligheid energievoorziening zonnepanelen, iedereen moet zorgen voor eigen energievoorziening, dreiging van hacks via internet, elektriciteitsnet is kwetsbaarste,
- Alle opgewekte energie wordt via het openbare net van Liander getransporteerd. De door de coöperatie opgewekte stroom wordt verkocht aan een groene energie maatschappij (bv DE-unie, Green Choice of Qurrent. 'Onze' stroom gaat niet echt specifiek naar Hattem, maar het is een financiële transactie waar de coöperatie en dus haar leden beter van worden,
- Binnenstad is beschermd. Welk oppervlak heb je nodig om binnenstad te voorzien?
- Onze businesscase is nog niet gemaakt. We hebben de cases van andere coöperaties. Dat zijn voorbeelden. Als er voldoende belangstelling is zullen we die cases op onze situatie uitwerken.
- Het aantal leden dat we nodig hebben is erg afhankelijk van de grootte van het park en de andere plannen. We mikken dit jaar op een start met zo'n 50 a 60 leden voor een goede start.
- In principe kunnen alle locaties gebruiken voor het leggen van zonnepanelen Als coöperatie bestaat, kan ieder individu met minimum aan 12 panelen lid worden. Anders administratief te ingewikkeld. Dan kunnen we pakketjes en pakketten verkopen en grotere projecten realiseren waar leden gezamenlijk op inleggen.
- Grond, daken of andere ruimte kopen, huren, pachten of om niet beschikbaar krijgen zijn allemaal opties. Dat moet per situatie bekeken worden en doorgerekend.

- Afhankelijk van hoe het park wordt gebouwd is het al of niet verplaatsbaar. Voor H2O idd als optie genoemd zo te bouwen dat de panelen op het gebouw kunnen wat er komt. Verplaatsen van de ene kant naar de andere kant van Hattem kan wel, maar is kostbaar.
- Het te lopen traject is erg afhankelijk van grootte en type project. Als we kijken naar andere coöperaties dan varieert dat van anderhalf tot zeven of acht jaar tot er iets is gerealiseerd. We zoeken een paar kleinere aansprekende projecten om mee te starten.
- Heerde en Oldebroek mogen kopiëren, maar niet aansluiten, dan wordt het groot en onpersoonlijker.
- Enzo Ferrari zei eens de beste auto die ik bouw is de volgende. Dat geldt bij de zonnepanelen ook nog steeds; ze worden steeds beter. Dat hoeft ons niet te weerhouden van investeren als de business case goed is.
- Alle informatie die we hebben wordt toegankelijk voor wie dat interessant vinden via de in aanbouw zijnde website www.PoweredByHattem.nl. Als je nu al wat wilt weten kun je kijken op site Ameland www.AEC.nl.
- Gelukkig wordt er in de wereld op vele plaatsen grootschalig in duurzame energie geïnvesteerd. Iedereen is natuurlijk vrij daar te investeren. Als we dat zouden willen, is dat een optie, maar dan blijf je afhankelijk van anderen.
- Duurzame energie is synoniem voor kleinschaligheid. Zoek in evenwichtige samenstelling van duurzame energiebronnen
- Eén op de 4 windmolens draait met verlies, mn kleine molens, in kleine parken.
- Levensduur van de panelen is 30jr, terugverdienen is niet de doelstelling, het rendement van de panelen is hoger dan de bank rente (nu)
- Waarom doen energiemaatschappijen het niet? Ze doen het ook. Voorbeeld is het zonnenveld naast de centrale in Zwolle, initiatief van Vattenfall met Poolse medewerkers aangelegd. Opbrengst gaat naar het buitenland.
- We moeten veel meer besparen; Afkoppelen van HWA en AWA heeft veel te doen met energie, minder water te scheiden; LED verlichting,
- Bijna niemand kent zijn energie rekening, energie leeft nog niet. Energie is ver van ons bed, geen winkel waar je even kunt kijken, geen idee wat er kan gebeuren.
- Alleen een certificaat kopen is jammer, betrokkenheid voor meedenken voor de toekomst, meeontwikkelen, coöperatie openstaan voor ontwikkeling van nieuwe ontwikkelingen mogelijk, feed back naar fabrikanten, enkele m2 reserveren voor onderzoek of leerstageplaats, MVO bezig zijn
- Ook mogelijkheden voor het plaatsen op bedrijven meenemen. Lastige bij gebouwen is het eigenaarschap, maakt het ingewikkelder,
- Uiterwaarden mogelijkheden of andere gronden via Gelderse ruilverkaveling
- Huizen veelal B, C en D label, moet, mag allemaal naar A-label

Wat nu?

Het verhaal vertellen, ambassadeur worden, dit verslag gebruiken voor het praten over duurzaamheid en de coöperatie. Bereidheid tonen mee te helpen, zitting nemen in bestuur of commissie, coöperatie mee ontwikkelen, e-mail uitspreiden, facebook, web site.

U hoort van ons.

Alan Lentz
 Jart Sluiter
 Dick Stoppelenburg
 Aalt Zwep